

МИЛОВАНОВИЌ И ФУЕРЕ ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ

Јавното обвинителство се грижи за навремено и ефикасно откривање на кривични и други казниви дела и нивните сторители, поднесува барање за поведување кривична постапка и постапка по други казниви дела и во рамките на законот презема мерки и активности заради правилно насочување на постапката, покренува и застапува обвинение, изјавува редовни и вонредни правни средства и презема и други дејствија определени со закон". Ова стои во член 15 од Законот за Јавно обвинителство. Како треба да изгледа целата процедура, како да се постигнат резултати во таа област, како навреме да се елиминираат опасностите од девијациите кои секојдневно ни ги приредуваат различни типови. Колку досега јавните обвинители на Р Македонија си ја завршуваа задачата така како што треба е прашање на кое многу пати досега се дискутирало и речиси секогаш се давале негативни мислења и одговори. И во времето на Џиков, потоа и во периодот на Прчевски, јавноста не беше задоволна од постапките на оние кои стојеа на тронот во македонското судство. Веројатно така ќе биде и со новиот Шврговски. Зошто нештата би се промениле кога поставените постулати им даваат значителен степен на комозија на оние кои се во извршната

и во законодавната власт? Кога ќе го поставиме прашањето кој крупен процес го решиле јавните обвинители и нивните тимови во досегашниот период, ќе увидиме дека јавноста можеби оправдано реагира. Речиси нема настан или случај кој не е политички поврзан и инструментализиран. Оттука, кое е значењето и тежината на професијата јавен обвинител? Изјавата на Прчевски дека е "последната будала" која се нафатила на таков начин на работење е врв на трагикомедијата која се случува во државата. Новиот премиер се обиде да промени нешто во хаосот со судството и обвинителството, но веројатно за тоа ќе биде потребно не само време, туку и волја.

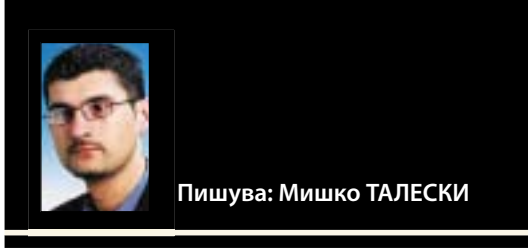
ПОЛИТИЧКА ВРХУШКА

Кој досега беше јавен обвинител во државата? На хартија можеби Џиков, Прчевски, Шврговски, но во практиката веројатно некој сосема друг. Претседателот, премиерот, некој министер, некој странски дипломат...? Или сите по малку, во зависност од тежината на настанот? Речиси и да нема настан досега кој не помина со флагрантно мешање на политичките индивидуи и идеологии во работите на судството. Така беше и во периодот на владеењето на СДСМ, продолжи и во ерата на ВМРО-ДПМНЕ, а еве и денес се даваат знаци дека тоа правило не може да се промени. Како примери ќе спомнеме само неколку случаи кои ги поткрепуваат овие тези. Случаите "Раштански лозја", "Кондово" и Красниќи како главен јунак на поствоената епизода, "Лека"... Настани кои политичките партии ги решаваа во своја полза само тогаш кога

доаѓаа на власт. Кога беа во опозиција бегаа и се криеја. Судството трпеше заради тоа. И сè уште трпи. Ослободителната пресуда за Красниќи фрли уште една канта со црна боја врз и онака пропаднатото судство во Македонија.

НЕПРИКОСНОВЕН

Денес во Македонија се направиле претерано многу престапи, пред сè, од политичките лидери. Голем дел од тие девијации се коселе со Уставот на РМ, со законските и подзаконските акти. Јавните обвинители останувале неми на многу изјави, ставови, потези и идеолошки проекти. Во некоја нормална демократска држава, тие без пардон би биле санкционирани. Но, кај нас таквите идеолошки типови не само што останувале неказнети, туку во одреден период биле наградувани и со власт. Најавтентичен пример за тоа е Арбен Џафери. Колку пати само в лице ни ги плесна изјавите кои фрлаа сомневање врз македонскиот национален идентитет. Џафери беше уште поперверзен од една обична политичка провокација. Отворено го негираше постоењето на македонскиот народ во обликот во кој тој се декларира, навлегуваше длабоко во историјата и го сквернавеше славното минато на Македонците, се залагаше за прекројување на балканските граници од што најголема штета би претрпела македонската држава на сметка на големоалбанската творба. И сè ова Џафери го искажуваше и сè уште го искажува како официјален политички претставник на Република Македонија, чија партија два пати учествува во законодавната и во извршната

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

ТВО ДРУГ ИМ "СУДИ" НА ПРЕСТАПНИЦИТЕ

"Влада со Бадентер би значело промена на државното уредување во Македонија. Нема пример во светот за таков начин на формирање влада", смета премиерот Груевски. Сега се поставува прашањето кого ќе прекорат и ќе искритикуваат Фуере и Миловановиќ: Ахмети, кој нереално го бара таквиот модел на влада или Груевски, кој категорично го одбива.

власт. Јавното обвинителство молчеше и не преземаше ништо за санкционирање и за казнување на овие постапки на Џафери, кои буквално се косеа со националната стратегија на македонскиот народ и македонската држава. Неговите изјави дадени потоа, дека некој цитатите му ги вадел од контекст, беа само фарса и поигрување со чувствата на Македонците. Симптоматично беше и тоа што најголем дел од овие ставови беа дадени за албански и за бугарски медиуми. Демантите на Џафери не вродуваа со плод. Последната шлаганица му ја удри европретставникот во Македонија, Ерван Фуере, кој пред Европската комисија во Брисел го обвини претседателот на ДПА за ширење популизам и национална омраза преку неговите тези за создавање голема Албанија. Џафери повторно демантираше. Не му вредеше. Работите

Да се притиска за да се договорот состаноци само под покровителство на меѓународни претставници е повеќе од незрело за политичари кои се самоквалификуваат како зачетници на една нова Македонија. Карактеристична незрелост, покажување знак на страв и немоќ, поигрување со институциите на системот, нивно ставање во подредена положба. Тоа е слабоста на македонската демократија. Или, пак, сè тоа намерно и свесно се прави за да се закочат реформските процеси на сметка на фазмозниот дијалог меѓу власта и опозицијата кој, пак, не е неопходен во било која демократија.

- ВИСТИНСКИТЕ

ВО МАКЕДОНИЈА

"Македонија има долг список на реформи кои треба да ги заврши, кои се приоритетни и се поважни за иднината отколку да се прават нови измени во Уставот во однос на воведување Бадентерово мнозинство и при самиот избор на Владата".

Оваа изјава на американската амбасадорка Миловановиќ датира од септември 2006 година. Сега сме март 2007 година. Зошто и по половина година Ахмети и неговите се непослушни?

дојдоа до Брисел. Од една страна, многу е полезно што Фуере ја потегна работата за овие нешта пред највисоките тела на ЕУ, но од друга страна, пак, за една држава е поразително некој друг да ѝ ги афирмира проблемите пред меѓународните тела. Ниту еден македонски државен претставник досега не го прекорил Џафери дека тоа што го зборува може да има последици по неговото натамошно работење на политичката сцена во Македонија. Каде беа досегашните јавни обвинители во земјава да покренат процес за преиспитување на ставовите на Џафери? Зарем Ерван Фуере ни е "Јавен обвинител", па тој да покренува процес против узурпаторите на Уставот и правото? Веројатно!

Своевремено, на предлогот на професорот Ѓорѓи Марјановиќ Џафери да се најде зад решетки заради антимакедонските и антиуставните ставови, Црвенковски одговори дека тоа од него би создало само политички маченик. Затоа Џафери денес е неприкосновен на тој план. Ништо не му може ниту Устав, ниту закон. Тој продолжува со истото темпо да гази. А, денес повторно е власт.

ПОЛУПРОТЕКТОРАТ

Во слична позиција е и Мендух Тачи. Симпатичниот тип од ДПА, кој во стилот на манирите на Џафери, неуспешно пласира приказни кои треба да елиминираат некого од неговото предворје. Секогаш насмеан, знае да тресне по некоја реторичка грешка, а потоа за тоа да ги обвини новинарите и понизно да ги испрати на лекување во Бардовци, каде негов кадар е водач на "продуховената" институ-

ција. И повторно органите на државата молчат. Но, затоа тука се појавува Џилијан Миловановиќ. Повторно добронамерно, но од друга страна и тој потег на американската амбасадорка јасно потврди дека за такви и за слични прашања државата е инвалидизирана. Ништо подобро не е случајот со Ахмети и со неговата дружина. Закани, ултиматуми, притисоци... молчи и власта, молчи и судството. Само Миловановиќ и Фуере ги повикуваат како на дисциплинска комисија, која треба да ги разгледа нивните постапки. Вакви случаи има само на Косово и во Босна, каде што цивилниот претставник од УНМИК и високиот претставник на ООН ги ревидираат постапките на приштинските, односно сараевските власти. Но, нели тие се области под протекторат? Ако тоа е така, тогаш недвосмислено се наметнува тезата дека и ние сме еден вид полупротекторат.

Ако македонското јавно обвинителство не може и не смее да реагира на постапките на Џафери, на Ахмети или на било кој друг од македонската политичка елита, ако таа работа на себе ја преземаат странските дипломатски претставници кои, по правило, не треба да се мешаат во внатрешните работи на земјата, тогаш сè е јасно. Нека одговорот денес и Црвенковски и Груевски, дали можеби ова не им личи на земја која се турка во протекторат. Кога во практиката ќе се наметне крупен политички и безбедносен проблем, државата е неморална да го реши. Ниту законодавната, ниту извршната, ниту судската власт, не можат да им застанат на патот на типовите од калиброт на Џафери, на Тачи или на Ахмети... Тогаш судска власт се Миловановиќ и Фуере. Ако не можат да се појават пред македонскиот суд, бидејќи не сакаат да го признаат како релевантен, од судот на Џилијан и на Ерван не можат да побегнат. Поразително и за нив лично, поразително и за Македонија.